

VÅGA
VISA

SAMVERKAN OM UTVÄRDERING

**Förskolan Äventyret
Danderyds kommun**

Gunilla Biehl, Nacka kommun
Linda Lovén, Nacka kommun
Vecka 20, 2016

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	4
OBSERVATIONENS METOD	5
SAMMANFATTNING	5
<i>Sammanfattande slutsats</i>	5
<i>Starka sidor</i>	6
<i>Förbättringsområden</i>	6
MÅLOMRÅDEN	7
<i>Normer och värden</i>	7
<i>Utveckling och lärande</i>	9
<i>Ansvar och inflytande för barn</i>	13
<i>Förskolechefens ansvar</i>	15
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION	17
REFERENSER	17

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Metoderna omfattar idag tre delar: kundenkät, pedagogers självvärdering samt kollegiala observationer, och genomförs i både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

VÅGA VISA:

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas förskolor och skolor
- sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling

Observationer inom Våga Visa

Observationerna genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observatörerna bildar lag som besöker en förskola i en annan kommun. Observationerna utgår från läroplanerna och gäller följande målområden:

- Normer och värden
- Utveckling och lärande
- Ansvar och inflytande för barn
- Förskolechefens ansvar

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer förskolans arbete och resultat inom målområdena, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med personal och skolledning samt samtal med barn
- Förskolans styrdokument

Även fördjupade observationer kan genomföras, när kommunen beslutat om det. I fördjupade observationer avser observationen ett par av målområdena och eventuellt särskilda frågeställningar.

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på www.danderyd.se/vagavisa

FAKTADEL

Fakta om enheten

Förskolan/delenhetens namn:	Frilufts Förskolor Äventyret
Är verksamheten kommunal eller fristående? Om fristående ange ägare.	Fristående Peter Wallebo Frilufts Förskolor
Antal avdelningar.	3 avdelningar (4 grupper)
Ev. profil på förskolan.	Natur - och utomhuspedagogik

Statistik

Antal barn:	54
Antal pedagoger i barngrupp	12
Antal barn per pedagog (omräknat till heltidstjänst)	6,7
Antal legitimerade förskollärare.	3 + 1 som väntar på legitimation

Organisation /Ledning

Hur är ledningen organiserad? (finns ledningsgrupp, andra ledningsfunktioner)	Det finns en ledningsgrupp inom Frilufts Förskolor. Äventyret har en förskolechef. Varje barngrupp har en gruppansvarig.
Ledningsresursens årsarbetstid på förskolan.	VD, Verksamhetschef, specialpedagog och inspiratör finns inom Frilufts Förskolor och är tillgängliga för Äventyret vid behov. Förskolechefen på Äventyret har ansvaret för 3 förskolor och delar upp sin arbetstid på dessa.

OBSERVATIONENS METOD

Två observatörer besöker förskolan under tre dagar.

Före och under observationen läser vi på hemsidan och i de dokument som vi fått skickade.

Vi besöker alla avdelningar.

Vi observerar flera aktiviteter såsom rutinsituationer, samlingar, samt planerade aktiviteter.

Vi intervjuar förskolechef under vår första dag.

Vi intervjuar fyra pedagoger, utvalda av förskolechefen.

Vi samtalar med flera pedagoger och barn under vårt besök.

Övrig tid reflekterar, diskuterar och skriver vi i rapporten.

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

Förskolan Äventyret ingår i Frilufts Förskolor som totalt driver 12 förskolor i norra stor Stockholm. De 54 barnen är indelade i fyra grupper. Upptäckare med barn 1-3 år, små och stora Utforskare som är 3 respektive 4 år samt Äventyrare med barn som ska börja förskoleklass till hösten.

Förskolan är naturskönt belägen med närhet till skogsområde, ängar och vatten. Förskolans profil är utepedagogik och deras ledord är Tryggt, Roligt och Lärorikt. Vi upplever att pedagogernas engagemang och deras tillit till varandra påverkar verksamheten positivt. Förskolans gård och närmiljö ger pedagoger och barn möjlighet att ta del av naturens växlingar på olika sätt. Pedagogernas kunskaper om utepedagogik gör att barnen får innehållsrika och stimulerande naturupplevelser. Förskolan är Grön Flagga certifierad.

Förskolechefen visar ett tydligt engagemang och en vilja att tillsammans med pedagogerna utveckla och driva verksamheten framåt.

Vi ser inte att barnens tankar om traditionella könsroller utmanas eller att pedagogerna arbetar för att medvetandegöra barnen om samhällets mångfald.

Den pedagogiska dokumentationen kan utvecklas för de enskilda barnen genom att synliggöra deras läroprocesser vilket ger dem större möjligheter till att reflektera över och ta del av sitt lärande.

Barnens möjligheter att påverka sin situation i förskolan kan ökas bland annat genom att se över tillgängligheten i innemiljön.

Starka sidor

Pedagogernas engagemang och deras tillit till varandra
Normer och värden

Pedagogernas kunskap om och engagemang för utepedagogik
Utveckling och lärande

Närmiljöns möjligheter till utveckling och lärande
Utveckling och lärande

Förskolechefen som närvarande pedagogisk ledare och verksamhetsutvecklare
Förskolechefens ansvar

Förbättringsområden

Ett normkritiskt förhållningssätt bland pedagogerna behövs för att utmana barnens tankar om könsroller och samhällets mångfald.

Normer och värden

Pedagogerna dokumenterar i viss mån barnens verksamhet på förskolan, men dokumentationen av det individuella barnets lärprocesser behöver utvecklas.

Utveckling och lärande

Innemiljön kan utvecklas för att bli mer tillgänglig, utmanande, mångsidig och stimulerande.

Utveckling och lärande

Forum för demokratiska processer behöver skapas för att ge barnen större inflytande över det dagliga lärandet och över planeringen av verksamheten.

Ansvar och inflytande

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

På förskolan finns en utarbetad likabehandlingsplan som innehåller både analyser och aktiviteter. Pedagogerna berättar att de samtalar mycket med barnen om hur en bra kamrat ska vara. På en avdelning ser vi att barnen klippt ut "Stopp-händer" där de själva fått formulera vad deras stopphand gäller, till exempel Stoppa bråket eller Stopp, jag vill inte kramas. Vid flera tillfällen ser vi att stopp och stopphanden används av både barn och vuxna.

Pedagogerna berättar för oss att de arbetat mycket med ämnet och också använder "Stopp min kropp". Vilket diskuterats nyligen i media utifrån barns rätt till integritet.

Förskolan har material för att arbeta med värdegrunden tillsammans med barnen. Ett material består av ett antal böcker, som heter Kompisar. Händelserna i böckerna är kopplade till Barnkonventionen, som på så vis blir belyst ur barnperspektiv.

Dokumentationer visar att barnen arbetat med att sätta ord på sina känslor. Känslorna har illustrerats med olika ansiktsuttryck och barnen har fått berätta om tillfällen då de upplevt olika känslor, som arg, glad och ledsen.

Vi läser i likabehandlingsplanen att vuxna alltid ska finnas nära barnen på gården för att undvika negativa beteenden. Trots det ser vi att det finns delar av gården där pedagoger sällan befinner sig. Vi ser att några barn har svårt att ta tillrättavisningar från pedagoger och att det är svårt att bryta negativa beteenden i barngruppen.

Vi ser inte exempel på att barnens normer utmanas. Vi ser inget material på förskolan som visar på dagens mångfald i samhället varken olika familjekonstellationer eller kulturella och sociala skillnader. Ett barn frågar en pedagog vilken flicka som har tappat ett hårspanne hon hittat. Pedagogen fångar inte tillfället att utmana barnets tankar. Vi frågar pedagogen hur de arbetar för att motverka traditionella könsroller. Pedagogen säger "-det är en riktig utmaning eftersom de flest har starka traditioner hemma". Förskolechefen bekräftar att det är ett utvecklingsområde på förskolan.

Förhållningssätt

Vi upplever att pedagogerna är engagerade och trivs på sin förskola, många av dem har arbetat länge på Äventyret.

Vi ser pedagoger som alltid är nära barnen och intresserade av vad barnen gör. Flera pedagoger ägnar en extra stund till barn som är ledsna när de lämnas eller behöver stöd en stund för att hitta en lek. De böjer sig ofta ner i barnens nivå för att möta dem i ögonhöjd. På morgonen håller sig en pedagog, med gul väst, på framsidan av huset. Hen har huvudansvar för att pricka av barnen när de kommer och ta emot eventuella meddelanden från vårdnadshavare. Pedagoger berättar att de valt denna lösning för att skapa trygghet och tydlighet. På eftermiddagen görs på samma sätt. Pedagogerna säger att vårdnadshavarna är

nöjda med systemet, de berättar också att det är fritt fram för den som lämnar eller hämtar sitt barn att söka upp en pedagog från barnets grupp om de så önskar.

Vi ser att barnen tar hänsyn till varandra, ett exempel är när ett barn påminner sin kompis att stanna gungan “-om man gungar själv och fler vill gunga måste man stanna”, kompiserna stannar farten och de gungar tillsammans.

Vi ser konflikter mellan barn som uppmärksammas av pedagoger som tillsammans med barnen pratar om vad som hänt. Pedagogerna låter båda barnen berätta och resonerar med dem hur de kunde löst sitt dilemma på ett annat sätt. Andra konflikter löser pedagogerna genom att fysiskt dela på de barn som inte är överens. Men vi noterar också situationer där barnen inte stöttas i sin konflikthantering. Vi hör flera pedagoger som för dialog med barnen medan andra ofta tillrättavisar och uppmanar dem.

Vi hör pedagoger tilltala barnen i grupp utifrån kön. De dockor som används som ett pedagogiskt hjälpmedel är uttalade flicka respektive pojke vilket bland annat förstärks i en sång. Pedagogerna berättar för oss hur könsfördelningen ser ut i deras grupp och bekräftar att barn kan ha behov av att leka med barn av samma kön.

Vi hör att de yngsta barnens rätt till integritet i bland annat hygiensituationerna inte alltid tas på allvar.

Arbetsklimat för barn

För att skapa arbetsro delar pedagogerna medvetet och konsekvent upp barngrupperna. De olika åldersgrupperna har fasta dagar för aktiviteter för att skapa utrymme i lärmiljöerna. När barnen ska gå in efter förmiddagens utevistelse låter pedagogerna dem gå in i små grupper för att undvika trängsel i hallen. Pedagogerna berättar att en av nackdelarna med huset är att det endast finns en hall, de säger att huset från början inte var avsett att driva förskola i. De säger att det är svårt att låta varje barn få den tid de behöver för att träna på avklädning när de vet att det står en grupp och väntar på att få komma in.

Praktiska göromål tar under delar av dagen pedagogernas tid, bland annat ska maten tas emot och delas upp i skålar och på vagnar. Grupper av barn lämnas med en pedagog och barnen väntar på vad som ska hända. Vi ser att det ibland leder till konflikter och gnabb mellan barnen.

Bedömning i text

Det finns till stora delar en gemensam och förankrad syn på värdegrunden bland pedagogerna men detta behöver fördjupas för att skapa ett likvärdigt förhållningssätt mellan alla på förskolan.

Det finns i viss utsträckning ett aktivt arbete med att utveckla en förståelse för alla människors lika värde. Vi ser inte att barnens tankar om traditionella könsroller utmanas eller att pedagogerna arbetar för att medvetandegöra barnen om samhällets mångfald.

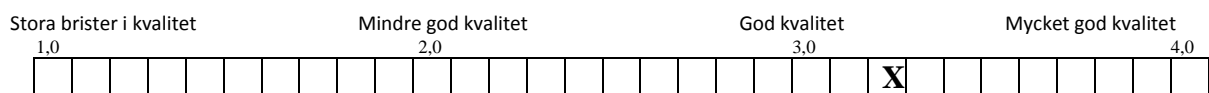

Det bedrivs i relativt stor utsträckning ett systematiskt arbete mot diskriminering och kränkande behandling med utgångspunkt från en plan.

Det finns i hög grad ett respektfullt förhållningssätt mellan: personal/personal men kvaliteten i förhållningssättet mellan personal/barn och barn/barn varierar. Många pedagoger bemöter barnen med respekt och värme medan några pedagoger i vissa situationer visar ett mindre respektfullt förhållningssätt framför allt till de yngsta barnen.

Det är vanligtvis ett arbetsklimat som gynnar barnens lärande. Pedagogerna delar ofta upp barnen i mindre grupper vilket vi uppfattar bidrar till en lugn atmosfär på förskolan. Ibland får dock barnen vänta långa stunder på varandra eller vänta på att en aktivitet ska starta, vilket leder till oro hos dem.

Bedömning enligt skala

Utveckling och lärande

Beskrivning

Hur förskolan arbetar för att skapa förutsättningar för utveckling och lärande

Dagarna på förskolan följer samma mönster. Verksamheten startar utomhus och hela förskolan samarbetar på gården. Vid niotiden delar barn och pedagoger upp sig i de olika grupperna, som samlas för ett mellanmål, en dag per vecka tas mellanmålet med hemifrån. Gruppen har en samling där pedagogerna berättar om dagens innehåll. Då vädret tillåter är verksamheten till största delen förlagd utomhus, antingen på gården eller i närmiljön.

Grupperna har bestämda dagar för heldagsutflykter, då lunchen äts ute. Vid heldagsutflykterna har barnen med sig egen tallrik, bestick och dryck. Efter lunchen erbjuds barnen vila. De yngsta sover utomhus i vagnar, andra vilar inne på madrasser/liggunderlag medan de lyssnar på musik. Efter vilan går alla ut på gården.

Vi läser på förskolans hemsida att verksamheten ska vara Trygg, Rolig och Lärorik. Äventyrets profil är Natur och Utepedagogik. Pedagogerna nämner ofta att allt som kan göras inne även kan göras ute.

Friluftsförskolor använder sig av två dockor, Veda och Barke, pedagogiskt verktyg. Vi ser flera exempel på när Barke ska inspirera barnen till naturupplevelser, i en grupp för att prata om bland annat väder och kläder, i en annan har Barke med sig en bild på en mask när barnen ska leta efter maskar.

Pedagogerna berättar att de arbetar språkutvecklande genom bland annat munmotoriska övningar, rim och ramsor. Vi ser att man ibland klappar stavelserna i långa ord som är nya för barnen. Vi ser exempel på när de yngsta arbetar med Babblarna, ett språkutvecklande material. En pedagog berättar att de för några av de yngsta barnen fått tips av koncernens specialpedagog att använda teckenstöd. Under vår observation ser vi ett fåtal tecken användas. Vi får berättat för oss att sagostunder sker både inomhus och utomhus, vid ett tillfälle läser en

pedagog med en mindre grupp barn efter vilan. Det finns laminerade sagor hängande utomhus, någon användning av dem ser vi inte under de dagar vi observerar förskolan.

För att utveckla barnens matematiska tänkande berättar pedagogerna att de bland annat tränar antalsuppfattning, sorterar, bakar och synliggör siffror i vardagen. En grupp använder sig av numrerade träplattor för att tydliggöra ordningsföljden på dagens aktiviteter. Vi får berättat för oss att pedagogerna använder sig av naturskolans material Utematte. På ett staket finns det geometriska former och siffror målade. Vi hör att pedagogerna använder sig av olika matematiska begrepp såsom över, under, flera, färre, större, mindre. Barnen får sortera blommor utifrån färg, storleksordna kottar och uppdrag att hämta olika antal av vissa saker. Under en utflykt får en grupp barn i uppgift att plocka blommor som de tar med tillbaka till förskolan för att pressa. En annan grupp har under en tid forskat om knoppar som de märkt ut i skogen och regelbundet noterat de förändringar som skett. Vi deltar vid en lunch i skogen där de äldsta barnen bakar eget tunnbröd över öppen eld. Några barn matar sina maskar i maskhuset med päronskal och andra matrester, en pedagog säger att maskarna tycker om kaffesump vilket barnen förundras över. Ytterligare en annan grupp arbetar med myror och har skapat en myrstack. Vi ser dock få exempel på laborativt och experimentellt material tillgängligt för barnen där de spontant kan utmanas kring olika naturvetenskapliga fenomen.

Vid en av samlingarna plockar en pedagog fram en tekniklåda. Hen visar en dragkedja, kardborreband och spänne som monterats på en kudde och därefter får barnen i turordning själva prova. “-Man måste använda kraften” uttrycker ett barn. Pedagogen sänker rösten och undrar om barnen vill höra hur det låter och barnen blir knäpptysta och fokuserar på ljuden. Pedagogen tar fram en ficklampa som vevas igång och barnen får titta på ljuspunkten i taket, sedan vänds ficklampan nedåt och barnen får ställa hypoteser om vart ljuset tagit vägen. En ouppblåst badboll plockas fram och pedagogen undrar vad vi ska göra med den. “-Luft!” “-Blås!” Tekniken att blåsa upp en boll demonstreras och barnen får själva prova, de får även lyssna till ljudet när luften pyser ut.

Hela förskolan samlas varje vecka för en gemensam sångsamling på gården. Två pedagoger planerar och håller i samlingen. Två avdelningar har regelbundna samlingar med sång tillsammans. Förskolan har regelbundet tillgång till en gymnasal i en närliggande skola, den nyttjas mest under vinterhalvåret.

Vi ser olika exempel på skapande verksamhet. En avdelning skapar med hjälp av barr från gården en myrstack till myror de klippt ut i papper. Intresset av myror har uppkommit då gruppen hittat en död mask som myror ätit på. En annan grupp tillverkar maskar av trolldag och en tredje gör drakar av papper och snören. I de dokumentationer som finns på väggarna ser vi exempel på andra former av skapande verksamhet.

Vi ser inga tillfällen då barnens förmågor att samarbeta stimuleras eller där de får i uppdrag att samarbeta kring en uppgift. Vid samtal med pedagoger nämner de inte samarbete som en prioriterad fråga för barnen att utveckla.

Hur modern teknik integreras i lärandeprocessen

Pedagogerna berättar att varje avdelning har en lärplatta som de använder sig av i olika stor utsträckning till att fotografera, låta barnen arbeta med olika pedagogiska appar, samt för att söka fakta och titta på bilder. Det finns en projektor på huset men att den används väldigt sällan, berättar pedagoger. När vi intervjuar förskolechefen säger hon att Friluftsförskolor väljer att låta den moderna tekniken ta mindre plats. Hon säger också att “alla barn här använder den hemma”.

I en intervju frågar vi hur pedagogerna arbetar med källkritik, en pedagog säger då att det är viktigt, men att det är mest för äldre barn.

Hur verksamheten anpassas till barn i behov av särskilt stöd

Friluftsförskolor har en specialpedagog anställd som finns behjälplig vid behov av handledning, skriva handlingsplaner, samt söka tilläggsbelopp från kommunen. Vi tar del av en plan som beskriver handlingsförfarandet för barn i behov av särskilt stöd. På kommunen finns en förskolepsykolog att tillgå kostnadsfritt. Vi ser att vissa pedagoger använder tecken som stöd till barn som behöver. Förskolan har en ramp till en av ytterdörrarna men idag finns inte något placerat barn som har behov av rampen.

Hur verksamheten anpassas efter barn med annat modersmål

I dagsläget finns det endast några få barn med annat modersmål, de barnens vårdnadshavare har uttryckt en önskan att barnen endast ska använda svenska på förskolan vilket pedagogerna hörsammat.

Dokumentation av barns läroprocesser

Pedagogerna använder sig av en app på lärplattan för att kombinera foton från aktiviteter i verksamheten med det barnet säger. Dessa dokumentationer sätts först upp på väggen så att barn och vårdnadshavare kan se och reflektera över det innan det i slutet av terminen sätts in i MIN BOK. Min Bok är Friluftsförskolors gemensamt utformade pärm för att dokumentera barnens lärande. Utformningen av Min Bok har nyligen reviderats, i pärmen finns olika flikar med rubriker som till exempel, jagutveckling, social kompetens, språk och kommunikation. Vi ser att innehållet skiljer sig åt mellan de olika grupperna. Barnen deltar inte i urvalet av vad som ska sättas in i deras pärmar. I dem ser vi att verksamheten dokumenterats men inte att dokumentationen beskriver barnets individuella läroprocesser. Mycket av dokumentationerna som är uppsatta sitter högt upp.

Miljön som stöd för lärandet

Förskolans gård är stor och erbjuder möjlighet till många olika sorters lek. Det finns sandlåda, gungor och rutschkana samt mycket natur. Det finns en grillplats och flera olika bord och bänkar både för lek men också där barn och pedagoger kan samlas och äta tillsammans. Det finns blandat material på gården, både traditionellt utomhusmaterial som till exempel hinkar, spadar och så vidare men också laborativt material för skapande som rör, plankor och liknande. Pedagogerna ger barnen möjlighet att använda mycket av traditionellt innematerial ute, exempel på det är Duplo, trolldag och olika material för kreativt skapande. På gården finns flera byggnader där pedagoger och barn kan gå in för olika aktiviteter. Det finns ett lusthus för sagoläsning, ett vindskydd, Garaget, som är ett förråd, samt Boden där det finns bord stolar och kreativt material. Vi observerar när en grupp barn går in i Boden, först

serveras de ett mellanmål, sedan presenterar pedagogerna dagens aktivitet. En annan grupp äter sitt mellanmål i vindskyddet. Lusthuset används inte då vi observerar förskolan.

En pedagog säger att den stora gården ställer krav på de vuxnas förhållningssätt. Hen menar att det finns platser på gården som kan vara svåra att överblicka. Därför delas gården av med ett snöre under vissa stunder av dagen. Under vår observation ser vi barn leka där inga vuxna finns och att snöret inte är en tillräckligt tydlig markering för barnen.

Inne på förskolan ser vi sparsamt med pedagogiskt material som är tillgängligt och uppdukat så att det inspirerar och bjuder in till lek. Material och dokumentation har ibland placerats högt upp i förhållande till barnen. För några barn är hyllor för skor och kläder placerade på en nivå som gör att de själva inte kan nå dem. De flesta avdelningar saknar bord och stolar i barnens höjd. Pedagogerna uttrycker att den fysiska miljön inomhus inte är helt anpassad för förskoleverksamhet. De anser att tamburen är trång och det är ont om hygienutrymmen. Vi ser ett rum som används av de yngsta barnen för bland annat samling och lunch. Rummet ligger i anslutning till köket och personalutrymmen, det gör att matvagnar och pedagoger ofta passerar vilket påverkar verksamheten.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning

Denna termins temaarbete har varit närmiljön. Varje termin väljs ett nytt utifrån de olika områdena som finns inom Grön Flagg. Vi hör och ser att man nyttjar skogen och parker i området.

De äldsta barnen besöker regelbundet biblioteket och tar bussen för att åka skridskor vintertid. Vi ser dokumentation som visar att förskolan har haft besök av poliser. Vi får höra att biblioteket anordnar filmvisning och erbjuder teaterföreställningar vid några tillfällen per termin.

Två av pedagogerna har handledarutbildning, men det är i nuläget inga VFU-studenter kopplade till förskolan.

Bedömning i text

Barnen ges till stora delar möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i en verksamhet som i stor utsträckning är strukturerad och utgår från läroplanen. I verksamheten används olika arbetssätt, de yngre barnens möjligheter begränsas till viss del av att de inte får prova själva. Arbetssätt som utvecklar språk och matematiska tänkande förekommer till stora delar men pedagogiska samtal mellan pedagoger och barn och arbetssätt som stimulerar samarbete kan utvecklas.

Naturvetenskapliga arbetssätt präglar verksamheten där naturupplevelser är en stor del, medan experiment och laborativa upptäckter förekommer i liten utsträckning.

Den moderna teknikens pedagogiska möjligheter kan utvecklas.

Inom koncernen finns väl fungerande strategier och metoder för att anpassa arbetet med barn i behov av särskilt stöd och för barn med annat modersmål.

Dokumentation som säkerställer lärprocesser för det enskilda barnet behöver utvecklas för att synliggöra utveckling och lärande samt för att ge dem större möjligheter till delaktighet och reflektion.

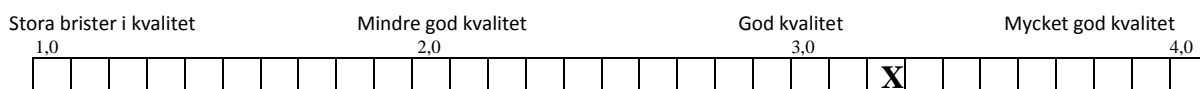

Vårdnadshavare kan i relativt stor utsträckning ta del av de dokumentationer av verksamheten som finns på väggar och i barnens pärmar.

Lärandemiljön utomhus är till stor del stimulerande och mångsidig men har potential för att erbjuda ännu större utmaningar. Samtidigt är det viktigt att barnens trygghet tillgodoses. Det pedagogiska materialet och den fysiska miljön inomhus kan göras mer tillgänglig och utvecklas för att bidra till ett lustfyllt lärande.

Närområdets möjligheter tas i hög grad tillvara i verksamheten och samverkan med samhälle och arbetsliv sker i relativt stor utsträckning.

Bedömning enligt skala

Ansvar och inflytande för barn

Ansvar för det egna lärandet

Beskrivning

Barnen erbjuds olika stationer att välja mellan då de lämnats på morgonen och innan hemgång på eftermiddagen, pedagogerna har olika uppgifter och positionerar sig på olika platser utifrån då de börjar/slutar sin arbetsdag.

Pedagogerna berättar att de provar olika strategier för att barnen ska ta ansvar för förskolans material. För att göra undanplockningen på gården lustfylld använder pedagogerna ibland en tärning, de antal prickar som visas på tärningen är de antal saker som barnet plockar in i förrådet/garaget. Ett annat sätt kan vara en typ av bildbingo eller samma antal som sin ålder.

Vi ser exempel på hur barnen ges möjlighet att servera sig mat och bre sina smörgåsar själva. Andra tillfällen blir barnen serverade dryck i pipmuggar och får färdigbredda smörgåsar. Vi ser att de yngsta barnen sitter i höga barnstolar som gör att de inte själva kan förflytta sig från bordet. Efter avslutad måltid får de yngsta barnen en tvättlapp att torka händer och mun med.

Vi ser många, av pedagogerna planerade aktiviteter som promenader, utflykter och samlingar men få tillfällen då barnen ges tillfälle att lära genom organiserad lek samt ta eget ansvar för sitt lärande. Rutinsituationer tas inte alltid tillvara för utveckling och lärande.

De dokumentationer vi tar del av visar inte på det individuella lärandet vilket medför svårigheter för barnen att se det och därmed ta ansvar för det.

Demokratiska arbetsformer

Pedagoger berättar vid en intervju att deras förhållningssätt är att se barnens behov och att handleda dem. De säger att det finns en planering av aktiviteter, där de vuxna håller i tråden,

begränsar och sätter ramarna, men de säger också att de är flexibla. Under en aktivitet ser vi en pedagog övertala ett barn som hellre vill bygga med Duplo att delta i en matematiklektion. En grupp berättar att de tillsammans fått välja utflyktsmat.

Vi får berättat för oss att man i vissa grupper provat på att rösta om till exempel vilken bok som barnen önskar höra. De dagar vi observerar verksamheten ser vi inget medvetet arbete med demokratiprocesser, verksamheten är till stora delar planerad och styrd av pedagogerna. En pedagog säger “-att barn idag mår bra av att vi (vuxna) styr”.

Samverkan med föräldrar

På förskolan finns ett föräldraforum som träffas en gång per termin. Forumet består av förskolechefen och föräldrarepresentanter från de olika grupperna. Förskolechefen skickar ut en agenda inför varje möte samt uppmanar föräldrar att komma med egna frågeställningar. Vårdnadshavarna inbjuds till föräldramöte på höstterminen, lucia, drop-in-fika samt till en sommaravslutningsfest ofta med en vernissage.

Vårdnadshavarna bjuds in till inskolningssamtal och uppföljningssamtal om inskolningen. Pedagoger och vårdnadshavare har utvecklingssamtal i början av höstterminen, de upprättar en utvecklingsplan som följs upp vid ett samtal under vårterminen. När ett barn slutar på förskolan summeras tiden vid ett utskolnings/avslutningssamtal. Vid det samtalet deltar barnet en del av tiden.

Varje avdelning skickar ett månadsbrev till alla vårdnadshavare där de beskriver förskolans verksamhet. Förskolechefen skriver regelbundna informationsbrev till vårdnadshavarna.

Vårdnadshavare välkomnas att göra besök i verksamheten för att ta del av sitt barns förskoledag.

Bedömning i text

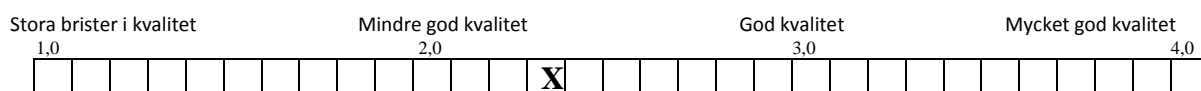
Barn ges delvis möjlighet att ta ansvar för det egna lärandet och miljön.

Barns tankar, intressen och åsikter tas i viss utsträckning tillvara i verksamheten. Samtal och reflektioner mellan barn och pedagoger kan fördjupas..

För att ge barnen fler möjligheter till att påverka sin situation i förskolan kan miljön göras mer tillgänglig och arbetet med demokratiska processer kan utvecklas .

Föräldrarna ges i stor utsträckning möjlighet att i dialog med förskolan påverka innehållet i verksamheten genom att medverka i till exempel föräldrarforum, utvecklingssamtal och vid den dagliga kontakten

Bedömning enligt skala

Förskolechefens ansvar

Beskrivning

Hur förskolechef leder den pedagogiska verksamheten

Förskolechefen har endast arbetat på förskolan sedan augusti 2015 och har förutom Äventyret ansvar för ytterligare två Friluftsförskolor.

Förskolechefen och pedagogerna berättar att hon medvetet och tydligt leder den pedagogiska verksamheten. De berättar att de på arbetsplatsträffar arbetar betydligt mycket mera med pedagogiska frågor än tidigare, vilket de är mycket nöjda med. Förskolechefen har arbetat i pedagoggruppen med Skolverkets publikation, *Att utmana och stimulera barns lärande och utveckling i förskolan*, för att medvetandegöra och fördjupa kunskaperna hos pedagogerna. Förskolechefen säger att hon försöker arbeta i barngrupperna så ofta hon har tillfälle. Hon säger att hon tycker att det är viktigt både att känna barn och vårdnadshavarna men också att se hur arbetet med barnen går till. Att hon kan ge råd och tips till pedagogerna är viktigt för henne. Under vår observation ser vi exempel på hur förskolechefen går in och arbetar med barnen.

Förskolechefen säger att hon, som en del i att utveckla verksamheten, vill utmana pedagogerna i att "Våga Pröva Nytt".

Vi hör att flera av pedagogerna tycker att det är svårt att få den enskilda reflektionstiden att räcka till 1,25 timme per vecka ska räcka till pedagogmöte, utvecklingssamtal, föräldramöten med mera. Utöver detta har pedagogerna 2 timmars planering (1 timme enskild och 1 timme i grupp).

Friluftsförskolor har tagit fram en rad dokument, handlingsplaner samt en idébank för arbete i de olika åldersgrupperna. Pedagogerna har tillgång till dokumenten digitalt. Förskolechefen menar att dokumenten är välbekanta för pedagogerna, vilket de bekräftar.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Inom Friluftsförskolor finns en årsplan där de olika delarna i det systematiska kvalitetsarbetet beskrivs och när och hur de ska arbetas med. Förskolechefen berättar att hon anser att det gör det mycket tydligt för alla. Hon säger också att pedagogerna är mycket aktiva i arbetet bland annat genom att de är delaktiga i framtagandet av verksamhetsberättelsen. Vårdnadshavarna och barnens delaktighet i arbetet visar hon större tveksamhet över. Vi ser en hög svarsfrekvens på kundenkäten och förskolechefen berättar att vårdnadshavarna är aktiva på de föräldrarforum som finns.

Arbetet dokumenteras i de dokument som är gemensamma för koncernens förskolor. En av pedagogerna deltar i en arbetsgrupp som centralt i företagen arbetar med arbetsmiljön, gruppen genomför en enkät per kvartal för att säkerställa pedagogernas behov.

Möjligheter till kompetensutveckling för personal utifrån verksamhetens behov

Pedagogerna erbjuds kompetensutveckling både inom koncernen och de som Danderyds kommun anordnar. De kan också önska kompetensutveckling som de anser sig behöva eller som verksamheten behöver för att utvecklas.

Förskolechefen berättar att hon har en vision om kunskapsutbyte mellan pedagogerna på sina tre förskolor, hon säger dock att det ligger längre fram i tiden eftersom de inte känner sig redo än.

Samverkan och övergångar inom verksamheten och mellan skolformer

Förskolechefen och pedagogerna anser att samverkan mellan avdelningarna fungerar bra och att den har utvecklats. Vi ser att alla ordinarie pedagoger känner alla barn. Vid önskemål från barnen eller vid tillfällig pedagogfrånvaro kan barn få vara gäster på en annan avdelning. Alla pedagoger är kända för barnen vilket gör övergångar inom verksamheten smidiga. Inför övergång till förskoleklass har de äldsta barnen gjort besök på skolorna med vårdnadshavare. Lärare från vissa skolor har besökt barnen på förskolan. Vi tar del av Friluftsförskolors plan för "Övergång från förskola till skola", som beskriver förskolans ansvar inför övergången.

Bedömning i text

Förskolechefen har trots sin korta tid på förskolan till stora delar kunskap om verksamhetens kvalitet och arbetar i stor utsträckning för att utveckla verksamheten tillsammans med sina medarbetare.

Förskolechef tar i stor utsträckning ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten samt för att dokumentera arbetet.

Pedagoger, vårdnadshavare och barn medverkar i relativt stor utsträckning i arbetet.

Pedagogerna erbjuds i stor utsträckning kompetensutveckling som är kopplad till verksamhetens behov och det finns relativt väl fungerande rutiner och för kunskapsutbyte och samverkan mellan pedagogerna inom verksamheten.

Bedömning enligt skala

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION

*Observationsår: Förbättringsområden
i tidigare rapport:*

Nuläge:

2011	Skapa en samsyn kring rutiner och genusfrågor	Kvarstår delvis
2011	Utveckla förskolans gård så den erbjuder olika lärmiljöer/rum	Har förbättrats
2011	Vidareutveckla arbetet kring pedagogisk dokumentation	Kvarstår
2011	Utveckla barnens möjligheter till ansvar och inflytande	Kvarstår

REFERENSER

- Läroplan för förskolan, Lpfö 98/10, Skolverket 2010 (reviderad)
- Bedömningsmatris förskola 2015
- Metodbok observationer 2014
- Rapportmall förskola 2015
- www.skolverket.se
-
- Att tänka på vid utvecklingssamtal 160412, Frilufts Förskolor
- Barnintervjuer 160204, Frilufts Förskolor
- Dokumentation och reflektion av utvecklingssamtal 160204, Frilufts Förskolor
- Etik och Moral 160208, Frilufts Förskolor
- Handlingsförfarande för barn i behov av särskilt stöd 160209, Frilufts Förskolor
- Inbjudan till uppföljning om inskolningen, Frilufts Förskolor
- Inbjudan till utvecklingssamtal, Frilufts Förskolor
- Inbjudan till uppföljning av utvecklingssamtal, Frilufts Förskolor

- Inskolningssamtal 160204, Friluftsförskolor
- Min Bok 160204, Friluftsförskolor
- Månadsbrev Upptäckare mars 2016, Friluftsförskolor
- Rutiner för övergång från förskola till skola 160209, Friluftsförskolor
- Systematiskt kvalitetsarbete 160301 , Friluftsförskolor
- Utbildningskalendarium 160115, Friluftsförskolor
- Utvecklingsplan 160204, Friluftsförskolor
- Verksamhetsbrev v 10 2016, Friluftsförskolor
- Verksamhetsbrev v 17 2016, Friluftsförskolor
- Våga Visa rapport, Äventyret 2011
- Välkomna på utvecklingssamtal , Friluftsförskolor
- Äventyrets kundenkät 2016
- www.friluftsforskolor.se/aventyret

